

szorult legnagyobb mértékben ügyvédek vették magukra.

A vádlottak sorában volt az a férfi — maga is felesküldött ügyvéd —, akiben nemzeti irodalmunk ujjaszületésének legjelentékenyebb tényezőjét tiszteljük: *Kazinczy Ferenc*. Fogsága naplójában leírja a védőügyvédek szerepét. S a védőügyvédek, akik a Martinovich-perben elítélt védenkeiket, nagyrészt kartársaikat, a hóhér tőkájéig kísérték és utolsó lehelletükig mellettük állottak, valóban nem hitvány bérért küzdöttek. Megérdemlik, hogy a mai kor kegyelettel említse tiszteletreméltó ügyvédi nevüket: *Sáray-Szabó, Madács Sándor, Tóth-Pápay Sámuel, Nagy Sándor, nemes Horváth Jakab* és a hivatalból kirendelt „pauperum advocatus”, a szegények védője, *Spillenbergh Pál*.

Ezek a védők elég bátrak voltak ahhoz, hogy Ürményi személynökhöz memorandumot intézzenek, az ügyfélegyenlőség elvére hivatkozzanak s azt követeljük, hogy a védők perbeli szabadságát a vádlottak javára védjék meg s kivételes rendszabályokkal meg ne szorítsák.

A védők tanácskozásában résztvevő nemes Horváth Jakab is, aki ugyan elismerte, hogy „a politikai ujtások epidémiája, mely egész Európát megmélyezte, nagy mértékben veszélyessé lett. Felforgatja a trónokat. Azonban a jelen perben éppen azt kell a törvényszéknek kiderítenie, vajjon forradalmi eszméken alapszik-e a vádlottak terve.”

A pártatlan történetírók, köztük Fraknói is, kiemelik, hogy „az összes magyar igazságügyi faktorok közül csak a magyar ügyvédek voltak azok, akik megrettenést nem ismerő bátorsággal, lelkiismeretességgel és elszántsággal keltek a Martinovich-perben a letartóztatottak védelmére”. Pedig a védelem a legerősebb fegyverétől, a nyilvánosságtól is meg volt fosztva. Azáltal pedig, hogy a periratokat lemásolniok nem volt szabad és az ügyvédek kizárólag memóriájukra voltak utalva, a rájuk nehezedő feladat szinte emberfeletti volt.

Amidőn a személynök közölte a védőkkel, hogy a titoktartási esküvel nem mentheti fel őket, mert a királyi utasítás azt határozottan követeli, az ügyvédek a nyilatkozatban megnyugodtak. Egynek kivételével: „Fuit” volt az, aki visszalépett. *Kazinczy* hagyta reánk feljegyzéseiben: „Horváth Jakab tudakozá meg, szabad lesz-e neki mindent mondani, amit akarand? s hallván, hogy nem lesz, egyszerűen visszavoná magát”.

Horváth Jakab mint ügyvéd az igazságot ért sérelem elleni tiltakozásával már akkor megmutatta, hogy az ügyvédnek helyt kell állania az olyan áramlatokkal szemben, amelyeket erőszak, hatalom, vagyon, összeköttetés mozgósít ellene.

A büntető igazságszolgáltatás a védői ellenőrzés nélkül — önkényre és tulkapásokra hajlamos kormányzat idején — a polgári jogbiztonságnak és személyes szabadságnak legnagyobb veszedelemre.

Nemes Horváth Jakab ügyvéd a legnagyobb életveszélyben is így tett bizonyosságot akkor passzív magatartásával a demokratikus népképviselőten alapuló alkotmányosságnak emez alapvető tétele mellett.

„Fuit” egy nagy gondolat előfutárja a XVIII. század alkonyán. Azóta egyre erősebben és mindig töretlenül él az utána következő ügyvédcnemzedékben a hivatás ereje!

Boda Ernő dr.

Elutasították a Fővárosi Operettszínház kérelmét Fejes Teri szerződészegési perében

Pénteken délután ült össze a választott bíróság a Fővárosi Operettszínháznak Fejes Teri ellen indított szerződészegési perében. A bíróság tagjai a Fővárosi Operettszínház részéről Heumann Károly dr. és Komor Gyula dr. voltak. Fejes Teri részéről Vaszary János és Kertész Dezső. A választott bíróság elnöke: Simay Gyula dr. nyugalmazott táblai tanácselnök. A választott bíróság a Fővárosi Operettszínház kérelmét elutasította, mert megállapítható, hogy Fejes Terinek a szerződés aláírása előtt már megállapodása volt az Andrássy-uti Színházzal, amely érvényteleníti a később aláírt szerződést. A Fővárosi Operettszínház erkölcsi, anyagi kárigényét polgári perre utasította. Értesülésünk szerint a Fővárosi Operettszínház él is ezzel a jogával és erkölcsi és anyagi kártérítésért perli Fejes Terit.

RATERMETT, 28-38 éves
eladási képviselőt keresünk
Középiskolai végzettség, jó megjelenés, néhány éves eladói tapasztalat, vagy kereskedelmi gyakorlat szükséges.
Közölje korát, családi állapotát, iskolai végzettségét, üzleti gyakorlatának leírását és más adatokat, melyekből kvalifikációjára következtethetünk.
Jelenleg is tevékenységben állóknak előnyben részesülnek. A PATAK HIRDETŐROVÁBA VI., Vilmos császár-ut. 21. „Agilis 4391” jellegre érkező ajánlatokat szigorú diszkrécióval kezeljük.

A HIVATÁS EREJE

Ebben a halottakra emlékeztető november hónapban kerek 125 esztendeje, hogy egy magányos sir domborul a „pesti városerdő” terebélyes fái alatt. Ott élben egy 1809-ben elhunyt pesti polgár pihen, aki névtelen akart maradni az elmulásban. Végrendeletében nagyománnyal juttatott Pest városának s csak azt kérte cserébe, hogy a Városligetben temessék el és sarkóvéré ezt az egy szót véssek: — „Fuit.”

A Közlekedési és Székesfővárosi Múzeum, meg az Iparcsarnok déli oldala határolta területen áll az a kis piramis. Rejtélyes felirata már sok embernek okozott fejtörést. Öngyilkos, vagy valamely Rousseau iskoláján nevelkedett filozófus nyugszik-e alatta? Sír feliratából nem tűnik ki több, csak annyi, hogy már életében leszámolhatott a hívságos földi dolgokkal.

Jókai regényíró-fantáziáját is foglalkoztatta. Arany János is megénekelte „Ének a pesti ligetben” című versében:

*Ngyerd, bár világi életedben ég és föld minden
[kos-oruít,
Ngyerd csak az, amit a Ligetben egy sarkó rád
[olvas. „Fuit”.*

A főváros levéltárában heverő aktákból

tudjuk ma már, hogy e kő alatt *nemes Horváth Jakab* nyugszik, aki életében Grassalkovich herceg ügyvédje volt. Haló poraiban csak úgy hívják: Fuit.

Kevesen tudják, hogy Fuit 1795-ben a Martinovich apát és társai ellen folyt felségárulási bűnperben a vádlottaknak, közöttük számos pályatársának érdekében a védőügyvédek egyike volt.

Az ügyvédségnek, mint a jogeszmé harcosának, hivatásából folyólag is már korán fel kellett karolnia azt a gondolatot, hogy a jog az emberrel veszületett. A hírlapokkal, a Magyar Kurirral és a Magyar Muzsával karöltve, a hazai ügyvédség már a XVIII. század elején a modern eszmék átalakító erejével szuggerálta a közvéleményt.

Martinovich és vádlott-társai: *Illés, Hajnóczy, Lukács, Öz, Vrhovský* és *Uza* ügyvédek voltak, *Erdélyi, Gossner, Kapor, Szlávay* jurátusok. Az inkriminált „Kiskáté”-val gondolkodóba ejtik a magyar társadalmat: Mi az ember? Mi a jobbágy? Mi az egyenlőség? Ezekért a kérdésekért üldöztetés és töviskoszoru járt akkor. És a magyar nemzeti szabadságért ezt az üldöztetést és tövisko-